Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0504U000143

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-03-2004

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пузік Володимир Кузьмич
2. Volodymyr Puzyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-02-2004

Спеціальність за освітою: 06.01.00

Місце роботи здобувача: Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Харківська обл., Харківський р-н, п/в "Комуніст - 1" ХНАУ

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, 12, м. Київ, Київська обл., 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Харківська обл., Харківський р-н, п/в "Комуніст - 1" ХНАУ

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.01

Тема дисертації:

1. Алелопатична дія екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах

2. Allelopathic action of cereals exome-tabolites in phytocenoses

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - алелопатичні особливості найбільш поширених видів пшениці, жита і тритикале; алелопатична активність кореневих виділень едифікаторів злаків у фітоценозах; зв'зок алелопатично активних речовин з продуктивністю пшениці. Методи: польовий; лабораторний (біохімічні, хімічні, мікробіологічні та цитологічні методи анализу); статистичні методи. Установлено, що алелопатична активність кореневих виділень едифікаторів злакових фітоценозів обумовлена нуклеїновими кислотами, вітамінами групи В та інозиту й іншими сполуками. Виділення алелопатично активних речовин корене-вою системою залежить від виду, сорту, етапу онто-генезу і умов навколишнього середовища. Алелопа-тична активність і толерантність культурних злаків залежить від виду і сорту. Найвищою активністю володіють кореневі виділення жита. Далі за алело-патичною активністю види злаків розташовуються в такому порядку: тритикале > тверда пшениця > м'я-ка пшениця. Алелопатична толерантність м'якої пшениці краще, ніж твердої. Показано, що

алелопатичноактивні речовини едифікаторів, надходячи через кореневу сис-тему, впливають на метаболізм одиноких рослин інших видів, адаптація яких у фітоценозі дося-гається за рахунок модифікаційної і генетичної мін-ливості. Використання одинокої рослини одного ви-ду в агрофітоценозах іншого, як материнської фор-ми, підвищує схрещуваність різних видів пшениці, пшениці та жита, життєздатність гібридів першого покоління та змінює фенотипову мінливість у попу-ляції гібридів другого покоління. Біогенетична суть алелопатії полягає, перш за все в тому, що метаболі-ти детермінантів консорцій виступають як компоне-нти природного середовища з вектором кумулятив-ної дії. Такий підхід, а також розроблені уявлення про алелопатичний механізм складових агрофітоце-нозу дозволили пояснити причини виникнення спо-нтанних гібридів різних видів злаків. На підставі вивчення алелопатичних власти-востей зернових злаків науково обгрунтовані вико-ристання спільного посіву різних видів злаків для підвищення схрещуваності при віддаленій гібриди-зації. Доведена можливість використання екзомета-болітів проростаючого насіння (екстракту) для під-вищення продуктивності озимої та ярої пшениці. Прибавка врожаю озимої пшениці складає 3,6-6,2 ц/га, та ярої 3,5-3,7 ц/га.

2. 4. The object is allelopathic properties of crop species; allelopathic activity of root excretion of grain phytocenosis edificators; the connection of wheat productivity on allelopathically active substances. The methods of researches are the following: field methods; laboratory methods (biochemical, chemi-cal, microbiological and cytological analysis); sta-tistical methods. It is determined, that allelopathic activity of root excretion of grain phytocenosis edificators is stipulated by nucleic acids, group B and inosite vitamines, and other compounds. Excretion of allelopathically active substances by the room system depends on the species, sort, stage of ontogenesis and environmental conditions. Allelopathic activity and tolerance of cultivated grains depend on their species and sort. Root excretions of rye posess the highest activity. Then grain species are arranged as to their allelopathic activity in the following order: triticale > hard wheat > soft wheat. Allelopathic tolerance of soft wheat isbetter than the hard one. The use of a separate plant of one species in agrophytocenosis of the other one as a parent form increases crossing of different species of wheat, wheat and rye, viability of the first generation of hybrids and changes phenotype variability in the population of the second generation of hybrids. Such approach as well as the elaborated idea about the allelopathic mechanism of agrophytocenosis allowed to explain the reasons of arriving spontaneous hybrids of different grain species. On the basis of studying allelopathic properties of grain crops, it was scientifically grounded the use of mixed sowing of different grain species to increase crossing under distant hybridization. The possibility of using exometabolites of a germinating seed (extraction) for increasing winter and spring wheat productivity is proved. The increase of the winter wheat yield is 3,6-6,2 c/ha, while the spring wheat yield is 3,5-3,7 c/ha.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головко Ераст Анатолійович

2. Erast Golovko

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.07, 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бублик Людмила Іванівна

2. Бублик Людмила Іванівна

Кваліфікація: д.с.-г.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуляєв Борис Іванович

2. Гуляєв Борис Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рахметов Джамал Бахлул огли

2. Рахметов Джамал Бахлул огли

Кваліфікація: д.с.-г.н., 03.00.05, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Глазко Валерій Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Глазко Валерій Іванович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.